

Ve de lluny

written by Pere Grau i Rovira | 23 de juny de 2025

No sé de què ens estranyem. La picaresca és un element intrínsec de tota la història de Castella (o d'Espanya, com vulgueu). Si Fernando de Rojas, l'autor de la *Tragicomedia de Calisto y Melibea* visqués avui, podria escriure la «Tragicomedia de Pedrito y su ralea».

La geografia castellana, d'esquena al món, amb el seu sistema latifundista va afavorir la consolidació d'una noblesa prepotent, que per dir-ho amb paraules d'avui «li era igual qui era rei, mentre fes el que ells volguessin». El breu intent de les Corts de Cadis de liberalitzar el país ja sabem com va acabar. I els intents de la primera i de la segona república, igual. Els canvis de govern periòdics entre liberals i conservadors no eren altra cosa que l'acord tàcit de dir «nois, ja us heu omplert les butxaques una temporada. Ara ens toca a nosaltres». Això, sí, tot tapat sota grandiloqüents paraules sobre l'honor, «el amor patrio», la «grandeza de la nación», i altres màscares semblants. No vull pas dir que tothom hagi estat igual. Però a l'arbre de l'estat sempre hi ha hagut molta fusta corcada. La malaltia ve de lluny.

Qui es pot estranyar, doncs, del trist espectacle que ens donen aquestes caricatures de polítics a Madrid? I aquí les paraules plenes de supèrbia de la senyora Ayuso prenen un sentit ben punyent: «Madrid es España y España es Madrid». Sí, i tant. Per això ens en volem anar tan de pressa com puguem. Naturalment, quan la tapadora s'aixeca i la pudor s'escampa, tots es volen treure les puces del damunt, des del Pedrito fins al darrer complicat: «Jo no, ha estat aquest altre que m'ha enredat». Però la pudor no els hi treu ningú.

Hi ha un altre aspecte fonamental de tot aquest vessant de la política espanyola: la tergiversació sistemàtica de la veritat

quan no encaixa amb els interessos o amb els somnis de grandesa dels manaires, tant dels de torn com dels que volen prendre el relleu. Aquests dies m'ha arribat a les mans un llibre de la periodista iraniana-alemanya Godineh Atai, que ha estat durant bastants anys corresponsal de la televisió alemanya a Rússia. La traducció del títol i subtítol és *La veritat és l'enemic. Per què Rússia és diferent*. Canviem el nom de Rússia pel d'Espanya i dona peu per un altre llibre igual de gruixut o més que el de la Sra. Atai.

Tot plegat, repetim-ho, fa créixer les ganes de sortir d'Espanya més de pressa que corrent, però, compte. No n'hi ha prou amb sortir. Caldrà tallar de soca-rel els brots d'una picaresca catalana que pugui repetir a casa nostra el que passa a la «villa y corte». L'espectacle actual, per exemple, de dues senyores volent vendre «l'acord» sobre Rodalies com un gran èxit quan només és fum d'encenalls que no canvia res, és un exemple d'allò que «la veritat és l'enemic».

No cal fer-se il·lusions. A una república catalana hi haurà el mateix perill de podriment, perquè aquest perill existeix a tot arreu. El que ha de ser diferent haurà de ser el rigor amb què s'hi faci front. Qui la faci que la pagui, primer traient-lo del lloc on hagi delinquit i després amb l'acció judicial que pertogui, sigui quina sigui la seva posició social. Res d'amagar la brossa sota la catifa. Perquè llavors els bacteris s'escampen incontrolats i ja no es pot parar el podriment. Que a casa nostra la veritat no sigui l'enemic, sinó la guia impertorbable de la nostra societat.